

folk/ed. Derg, 2020; 26(1): 241-248

Âşık Şeref Taşlıova ile Anadolu, Gelenek ve Kültür Üzerine Söyleşi*

Mete Taşlıova^{**}
Ahmet Mortaş^{***}

Ahmet Mortaş: Serhat kentimiz Kars ilinin Çıldır (1992'den itibaren Arpaçay) ilçesine bağlı Gülyüzü köyünden ünlü bir âşığımız, ünlü bir halk ozanımız Şeref Taşlıova ile Ankara Keçiören'deki evinde bu görüşmeyi yapıyoruz. Merhaba sevgili âşık. Nasılsınız?

Şeref Taşlıova: Merhaba Efendim, çok teşekkür ediyorum; iyiyiz, hayat işte adımlarla koşarak, yavaş hızlı geçiyor. Malumunuz âşıklıkla birlikte Kültür Bakanlığı Sivas Devlet Türk Halk Müziği Korosu sanatçısıyım. Sanat hayatımız dolu dolu, göntüllerden akarak devam ediyor.

A. Mortaş: Güzel bir kültürün âşığı olarak Anadolu kültürü zemininde, hem Kültür Bakanlığında hem de âşıklık geleneğinde çalışmalarını sürdürüyor Sayın Şeref Taşlıova.

Ş. Taşlıova: Efendim esas temel âşıklıktır. Âşıklık, halk ozanlığı o kadar büyük bir sanat ki bir beyaz kâğıt düşünün, o kâğıdın üstünde renklerle meydana gelen resimler olur. Esas olan beyaz kâğıttır, âşıklıkta sanatın anasıdır, onun üzerine diğer sanatlar örülür. Biz de devletimizin verdiği görevi devam ettiriyoruz.

A. Mortaş: Gelin bu sohbetle Kars ilimizin Çıldır ilçesine gidelim. Çıldır ilçesinin Gülyüzü köyüne; Âşık Şeref Taşlıova'yı âşıklığa kim yöneltti, bir ustanız oldu mu? Biraz Gülyüzü'nden bahsedelim, biraz da sanat hayatınıza başladığımız yıllara dönelim.

Ş. Taşlıova: Memnuniyetle! Benim köyüm 1959 metre yüksekliğindeki Çıldır gölüne bağlıdır. Dikkatinize arz ediyorum, 1959 metre rakımlı Çıldır gölünün kenarında 3146 metre yüksekliğindeki Kısır dağının eteğinde bir köy. Kışın karla bembeyaz, yazın çiçeklerle

Geliş tarihi (Received): 15 Ocak 2019 - Kabul tarihi (Accepted): 03 Ocak 2020

* Sesli görüşme kaydını deşifre eden ve yayına hazırlayan: Prof. Dr. M. Mete Taşlıova, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

** Prof.Dr., metetasliova@gmail.com

*** Arş. Gör. ahmetmortas@gmail.com

rengârenk. Çıldır gölü ile Kısır dağlarının arasındadır. O köyde Salihgiller olarak bilinen ailenin çocuğuyum. Aslımız, edatlarımızın göç ettiği Asya'dan Kafkaslara gelenlerdeniz. Dedelerimiz oradan gelmişler, yerleşmişler. Âşıklığa çok genç yaşlarımda başladım. Bugün TRT arşivlerinde ve sanatçılarımızın dilinde söylenen “Erzurum Çarşı Pazar” türküsü ile başladım bu hayata. İlkokul üçüncü sınıf öğrencisiydim, rahmetli öğretmenim Hasan Kartari, sesimin güzelliği ve şiire yatkınlığım nedeniyle 23 Nisan 1948 tarihinde Çıldır'da yapılan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramına götürmüştü, orada kalabalık önünde söylemiştim. Çıldır'ın eski adı Suhara yeni adı Yakınsu'dur, Daha sonra Âşık Şenlik adını aldı. Âşık Şenlik'in oğlu Âşık Kasım vardı: Âşıklık töresinde mutlaka bir ustanın kapısında kapılanmak lazımdır, ondan destur almak ve onun dizinin dibinde yetişmek gerekir. Ben de Âşık Kasım'ın yanında ilk usta öğüdünü aldım ve âşıklığın temeline orada başladım. Ondan sonra yöremizin usta âşıklarından yararlandım; Posoflu Âşık Müdâmî, Âşık Dursun Cevlânî, Âşık Mehmet Hicrânî, Âşık Şenlik'in son çırağı Âşık Gülistan gibi ustaları gördüm. Doğu Anadolu bölgesindeki bütün âşıklara ulaştım.

A. Mortaş: Efendim Kuzeydoğu Anadolu bölgemiz Artvin'iyle, Kars'ıyla, Ağrı'sıyla, Erzurum'uyla âşıkların harman olduğu yöremiz. Özellikle Kars ilimizde tabii Şenlik dediğimiz zaman akan sular duruyor. Siz, Çıldırlı Şenlik'in çağında yaşamadınız ama oğlu Âşık Kasım size usta oldu.

Ş. Taşhova: Onun oğlu Yılmaz Âşıkşenlikoğlu ile başladık çıraklığa, o benden bir iki yaş büyüktür. Âşık Şenlik çok büyük bir üstat. Anadolu'da bir âşıklar haritası var. Bunlardan örnek vermek olursa Çıldır, Sivas'ta Şarkışla ve havalisi Emlek yöresi, aşağıya inerseniz Develi yöresi, biraz daha aşağıya inerseniz Malatya ve Kerkük. Bu âşıklık geleneği Türk milletinin var oluşunun temel taşıdır. Öyle bir töre ki bu bunun içinde terbiye var, sanat var, ahlak var, kültür var, dil var, halk hikâyesi var, halkın acısı ıstırabı var, üzüntüsü var. Her şey bunun içerisinde; biz göç ettiğimiz zaman alperenlerimizle ermişlerimizle Anadolu'yu Türkleştirirken bazı şeyler getirdik. Bunlardan birisi âşıklık geleneğidir, diğeri de pehlivan ile davul zurnadır. Âşıklık geleneği çok önemlidir; köy düğünleri yakın zamana kadar 7 gün sürerdi. Âşık orada her gece bir hikâye söylerdi ama bugün söylediği hikâyeyi yarın söylememek şartıyla. Otuzun kırkın üzerinde hikâye bilirim, âşık karşılaşmaları hariç. Bunların içerisinde öyle hikâyeler var ki üç saat sürer, beş saat sürer, on saat sürer. O nedenle bu sanat Türk milletinin var oluşunda dünya haritası içerisinde inci taneleri gibi çok nadide bir sanattır. Bunu dünyaya da açılan biri olarak söylüyorum.

Buna Türk dünyasındaki bütün âşıklar ozanları da dâhil etmek gerekir çünkü bunlar aynı ilmekler gibi veyahut da zincir halkaları gibi birbirine bağlı, birbirinin devamıdır. Âşıklık geleneği bir deryadır, onun bir damlası olursak bize ne mutlu.

A. Mortaş: Tabii hiç kuşkusuz Almet Yesevî'den Yunus'a, Hacı Bektaş'a; Yunus'tan Hacı Bektaş'tan Veysel'e, Veysel'den bugün Karşlı ozanlarımız Taşhova, Çobanoğlu, Reyhanî ve Mahzunî'ye kadar ozanlarımız 'Ozan Dolu Anadolu' diyor. “Gönül Bahçesi” adını verdiğiniz bir kitabınız var. Bugüne kadar bu altmış yılın içinde ne kadar oldu şiirleriniz?

Ş. Taşhova: Sevgili kardeşim, bunu söylemek zor. Çünkü yıllar yılı diplere köşelere yazmış doldurmuşuz. Eskiden tütünler vardı biliyorsunuz, o tütünlerin kâğıtlarına yazdığım şiirlerden tutun da gece aklıma bir şey geldiği zaman yazdıklarım kadar ve yazıya hiç geç-

memiş olanlarla birlikte şiirlerimin sayısını şimdi söylemekte zorluk çekerim. Belki biraz kabarık söylersem acaba doğru mudur diye sorulabilir, belki biraz az söylesem ‘altmış yılda bu kadar mı şey yapmış’ diye düşünülebilir. Onun için her taraf çok şükür dolu dolu, dip köşe. Şimdi bunları yazıya aktarmaya başladım. Birçok halk hikâyem var, üzerine tezler yapıldı. Sadece benimki değil diğer âşıklarımızın ve özellikle geçmişteki büyük ustalarımızın, onlara el atmak lazımdır. Kitaplar şiirleri yayınlanmalıdır. Bu eserler gençliğin millî bütünlüğün, millî varlığın çimentosudur, demiridir. Bu çok önemlidir, bunu da önemle tavsiye ediyorum.

A. Mortaş: Âşıkların dünyasındaki aşk nedir? Şeref Taşlıova neye âşık oldu ki bugün ünlü bir ozanımız olarak kültürümüze çok değerli katkıları oluyor. Nedir aşk?

Ş. Taşlıova: Aşkın tarifini şimdiye kadar insanlar çeşitli kalemlerle yapmışlardır. O kadar ince o kadar önemli bir soru ki; aşk rüzgârdan mıdır aşk havadan mıdır aşk sudan mıdır aşk meyveden midir aşk insan ilişkilerinin arasında mıdır? Bunu bulmak bunu aramak çok zor.

Aşkın tarifini sorsalar bana
Gönülden gönüle yol aşka bağlı
Mutluluk getirir alan insana
Lezzeti çok tatlı bal aşka bağlı

Aşk ile donanmış bütün kâinat
Aşk ile başlamış o maneviyat
Aşk ile açılmış kuşlarda hayat
Ateş hava ışık yel aşka bağlı

Aşk, insan oluşun içerisindeki ilahi bir mayadır. Aşk üzerinde dünyada kütüphaneler dolusu eserler yazılmış. Aşk için Ferhat dağları delmiş, Kerem Aslı için yanmış, Mecnun Leyla için çöllere düşmüş, Arzu, Kamber için boğulmuş...

A. Mortaş: Aşkta açtık ama ozan sevginin ürünüdür, sevgidir. Sizin sevgi konusunda da çok güzel şiirleriniz var.

Ş. Taşlıova: Efendim dünyada sevgi olmazsa hiçbir şey olmaz. Cennet Anadolu üç sevgi üzerine kurulmuş; 1. Çiçek, 2. Şehit kanı, 3. Şiir. Sevgi, hudutsuz sınırsız süresiz bir sütundur. Sevgi olmayan insanda şefkat olmaz, merhamet olmaz, metanet olmaz, başarı olmaz. Bunun örneklerini halk hikâyelerinde de görüyoruz. Bir örnek vereyim size; 1987 yılında İngiltere’de Storytelling Dünya Halk Hikâyesi Festivali yapılıyordu, âcizane bizleri davet ettiler. 24 ülkeden gelen insanlar vardı. Orada sevgi ve aşk konulu halk hikâyelerini anlattığım zaman; “biz yıllar yılı tiyatrolarda kitaplarda gördük ama sevginin esas aşk duygusunun motifleri halk hikâyelerinin içerisinde” dediler. Bu sevgiye bağlıdır, sevgi olmazsa bu olmaz. Bizim sevgi duygumuz, merhametle anlamlıdır çünkü insancıldır.

A. Mortaş: “Hayal Şehri” isimli şiirinizde “Bir hayal şehrine uğradı yolum / Toprakta yağmurlar yağar havaya / Serçe tırpan almış ördek tırmığı / Deve ayaküstü çıkmış yuvaya” demişsiniz¹. Burada bir muamma ya da bir öğüt var. Ne demek istiyor Şeref Taşlıova?

Ş. Taşlıova: Bizim halk edebiyatımız Dede Korkut, Ahmet Yesevî ve Yunus Emrelerden oluşan bir bütünlüktür. Şiirin içerisinde bir felsefe vardır, her şiirin içerisinde vardır. Öyle şiirlerimiz var ki, Yunus Emre diyor ki

Bana bende demen, bende değilim
Bir ben vardır bende benden ieru
Her Süleyman kuşdilini bilemez
Süleyman var Süleyman'dan ieru

İnsanların içerisinde yle Şeyler var ki hatta bir atasözümüz var, “deniz yanar mı, yanar” denizin içinden petrol çıkıyor. nemli olan gönül içerisindeki yangını bulmaktır. Dünyada insanların gönlünün keşfettiğini mucitler bile keşfedemez. Gönül keşfeder ama oraya beden belki ulaşır belki ulaşmaz. Buna benzer Őekilde Őiirimde rüya ile tabiatın birleştirilmesini anlatmaya çalıştım. Hani bir insan rüyasında çok zengin olmuş ama başını kaldırıır bakar ki köhne yastık köhne hane. O da buna benzer. Bunu yıllar öncesinde yazmıştım. Yunus Emre'nin bir Őiirinden esinlenerek yazmıştım.

A. Mortaş: Şiirlerinizde de söz ediyorsunuz; nasıldır ıldır'da Glyz'nde akşamlar? Altmış yıl sonra ne diyeceksiniz?

Ő. Taşhova: Herkesin bildiği gibi bülbülü altın kafese koymuşlar gene vatan vatan diye seslenmiş. Gitmiş grmuşler ki bir çalı dalı, ama onun için o dal bir altın kafesten önemli. Benim doğduğum köy tabiatın bir güzelliğidir. Bizim köyün akşamlarında mor bir bulut alır Kısır dağının üzerini. O mor bulutların arasından uçuşan kuşlar olur. Akşamları baktığımız hayvanları otlatmaya götürürdük. Köye dönüşte akşamın renk grubu renk cümbüşü, bir ressamın resmedebileceğinden daha eşsizdi. Bizim köyün içerisinden bir su akardı, o suya baktığım zaman akışı insana hayat verir. Onun için orada doğdum büyüdüm, annem babam orada yatıyor, evim orada kopmuş değilim. Dünyayı gezdim ama köyümden güzel bir yeri görmedim.

A. Mortaş: Her aşık her ozan köyünü çevreleyen dağlara derdini dökmüş. Genelde dağlara sitem etmiş, dağları anlatmış. Şeref Taşhova da dağlardan söz ediyor.

Ő. Taşhova: Efendim dağlar üzerine dünyada çok Şiirler yazılmıştır. Dağlar arasındaki bir köyde doğup büyüdüm. Dağların en güzelini Köroğlu anlatmıştır. Diyor ki;

Bezirgnlar bozdum sende sakladım
Vermedin kimseye sırdaşım dağlar

Dağ bir insanın dert ortağıdır. Dağın en güzel misafiri de çobandır. obanlar, o dağların ne kadar güzel olduğunu gecelerinin insana hayat ve hatıra verdiğini anlatır. Bunu da en güzel aşıklar anlatır. O kadar güzel dağlarımız vardır ki. Köyümüzün st tarafında bir yayla var, her yıl çıkarız. O yaylanın kenarından bir yol geçer adına Top Yolu derler. Eski İpek Yolu'dur orası ama Top Yolu demişler. Oralardaki akşam vakitlerinin güzelliği, dağların sessizliği dünyanın güzelliğidir.

A. Mortaş: Köy kökenli bütün ozanlarımız aşıklarımız dağları hep dile getirmişlerdir. Dağların dili olmuşlardır. Köyü bilen, köyde yaşayan hele hele köyde üretimde bulunan aşıklarımızın başarıyla işlediklerini görüyoruz. Tabii geçmişte Karacağlan işlemiş, Tanırlı Aşık Yener işlemiş, Mahzuni Őerif bahsetmiş. Siz başta olmak üzere bütün doğulu Karslı, Erzurumlu ozanlarımız o yörenin ya Ağrı'sından ya Süphan'ından ya Kaçkar dağlarından bahsetmiş.

Ş. Taşhova: İnsan bütün sırlarını suya ve dağa açar. Hele elindeki sazla bir köy düğünün-
den geldiği zaman o ince dar yollardan geçer. Benim ömrüm oralarda hatıralarla yaşandı. O
dağların dar yollarından geçtiğin zaman içindeki aşk, duygu, dünya, hayat hepsinin ortağı o
anda o dağlardır.

A. Mortaş: Ozanlarımız, âşıklarımız çobanlık geleneğini bildiği için kendi yöresinden
yurt dışına iş ve ekmek kaygısı ile göçtüğü için hepsi de ayrılıktan, gurbetten şikâyet etmiş-
lerdir. Her halde Şeref Taşhova'nın gurbetten ya da ayrılıktan yana çok sayıda şiiri vardır.
Gurbet ve ayrılık nasıl etkiledi Şeref Taşhova'yı.

Ş. Taşhova: Bir âşığımız diyor ki; âşığı söyleten üç ana temel vardır: Gurbet, Hasret,
Şefkat. Gurbet çekmeyen bir adam ayrılığın ne olduğunu bilmez. Hasret yaşamayan bir insan
kavuşmanın ne olduğunu bilmez. İçinde şefkat olmayan bir insan da sevginin ne olduğunu
bilmez. Biz ekmek parası için çocuklarımızdan ayrı kaldık. O ayrılık anında gördüklerimiz
saza döküldü, türkü oldu, şiir oldu.

A. Mortaş: Gurbetin şekli değişti biraz günümüzde.

Ş. Taşhova: Şekli değişti ama bir misal verecek olursak; ispirtonun içine ne kadar başka
renk katarsan kat, yine de insanı yakar. Gurbeti çekene sormak lazım. Yurt dışında yaşayan
soydaşlarımıza gurbet daha zordur. Hele ki bayram günlerinde onlar için burukluk vardır. Ay-
rıca kendi vatanlarındaki bir yakınlarının hastalığı veya vefatı durumunda o uzakta olmanın
ıstırabı çok zordur.

A. Mortaş: Gurbet yanında bir de ayrılık vardır. “Ayrılık bir ocak taşına düşse, Ayrılık
ateşi külden ayrılır” demişsiniz.

Ş. Taşhova: Ayrılık o kadar acı bir şey ki bizim atasözlerimize folklorumuza geçmiş;
“ölüm Allah'ın emri ayrılık olmasaydı.” Düşünebiliyor musunuz artık bir daha dönmek
üzere gidiyor insan, son yolculuk. Ama o ayrılığı çeken insan ona bir ölçü koymuş. Ölüm
Allah'ın emridir fakat ayrılık ölümden daha zordur, anlamına geliyor. O ayrılığın acısını
tadan bilir.

A. Mortaş: Kars yöremizin âşıklık geleneğinde yerli ve Karapapak <Terekeme>
âşıklarımız var. Biraz bahseder misiniz?

Ş. Taşhova: Efendim aslında bu Türk mitolojisidir. Bunun üzerinde bütün ecdadımız hep-
si bizimdir. Bize Karakalpak, Terekeme derler. Kafkasya'dan gelmişiz, Asya'dan gelmişiz.
Geldiğimiz yer Azerbaycan'ın ünlü şairlerinden Samed Vurgun'un de köyü olan Salahlı'dır.
Salahlı'dan Çıldır'a yerleşmişiz. Türk tarihinde Çıldır'ın yeri büyüktür. Anadolu'ya gelen
Türklerin ilk yerleşim yerlerindedir. Alparslan'ın 1071'de Malazgirt'e girmeden önce
1064'te Ani'ya geldiği zaman giriş yeri Çıldır Kapısı'dır. Benim köyüm Gülyüzü'nde ka-
lıntısı bulunan Ortodoks Kilisesi vardır. Alparslan kılıcını önüne koyarak Cuma namazını
kıldırıldığı yer olarak bilinir. Çıldır'ın halkı yerleşik halktır ve kültür yapısı da büyüktür. He-
pimiz aynı kültür bütünlüğünün içindeyiz, ayrımız gayrımız yoktur.

A. Mortaş: Taşhova'nın hem sazından dökülen ezgilerde hem de şiirlerinde Azerbaycan'ın
çok önemli yeri var. Acaba kökeni Azerbaycan Türklerinden midir diye merak ederdim. Buna
da bir açıklık getirmiş oldunuz. Gerçekten Azerbaycan ağzını ve ezgilerini çok başarıyla
seslendirdiniz şimdiye değin.

Ş. Taşhova: 1975 yılında Konya’da yapılan Türkiye Âşıkler Bayramı’nda bildiri sunmuşum. İngilizceye de çevrildi. Kars’ta 252 adet âşık makamı vardı, bunlar azala azala günümüze kadar gelmiş. Ama şükürler olsun Allah’a bu havaların birçoğu şu anda aklımdadır. Bu havalar “millî ses medeniyeti”dir.

A. Mortaş: Gelelim Anadolu’ya. Hepimiz sağdan soldan, güneyden kuzeyden ozan dolu Anadolu’ya geldik. Ama ozan dolu Anadolu’ya en güzel şiirleri veren ululara başta Mustafa Kemal’e çok güzel şiirler ezgiler döktüren ozanlarımız arasındasınız. Anadolu ile Atatürk’ü anlatan çok güzel anlatan “Biri bülbül oldu birisi güldür / Biri Anadolu Biri Atatürk / Biri sevgilidir biri güzeldir / Biri Anadolu Biri Atatürk” ayaklı şiiriniz var². Ondan biraz bahsedelim lütfen.

Ş. Taşhova: Efendim, 1981 yılında yurt dışındaydım. Hani Dertli diyor ya; “Dertli diyar diyar dolanır mıydı. Hanede evladı ayal olmasa”. Çoluğun çocuğun nasibi rızkı için gurbet ellerine gitmişim. O arada bir mektup aldım değerli büyüğümüz, âşıklara çok büyük hizmet veren Feyzi Halıcı’dan. Aynen şöyle yazıyordu; “Atatürk’ün doğumunun 100. yıldönümünde bir âşıkler yarışması var TRT’de. Ulaşabilirsen gel.” Ben yurt dışında programımı yarıda kestim geldim Ankara’ya. “Biri Anadolu Biri Atatürk” isimli güzelleme türünde olan şiirim Türkiye Birinciliğine layık görülmüştü. Bu şiirimi çok değerli kabul ediyorum. Bu kabulü önce kendi gönlümde kabul ettiğim için, yarışmada da herhalde Türkiye’nin birincisi olarak seçilmeye layık görüldü. Sayısız kaynakta yayımlandı.

A. Mortaş: Türk kadını çokça anlatmışsınız şiirlerinizde. Gözünde dünyasında nasıldır Türk kadını Şeref Taşhova’nın acaba?

Ş. Taşhova: Büyüklerimiz bize millî miras bırakmışlar, “ana gibi yâr olmaz” demişler. Dinimizin emri de budur zaten. Ben 5 yaşında yetim kaldım, anam büyüttü. Çocuk denecek yaşta âşıklığa başladığım için her düğüne gittiğimde yolcu ederken “yavrum git, Allah işini rast getirsin, ayağına taş değdirmesin, kismetin bol olsun, kimseyi incitme” derdi. Bu sözleri ruhumda anayasa yerindeydi. Bu büyük analar bizi büyütmüş. Türk kadını tarih boyunca hem analık yapmış, hem kahramanlık yapmış. Kendisi gibi kahramanlık yapan evlatlarına da arkada destek olmuş. Anne, eş, kardeş olarak kadınların hepsi büyüktür, eli öpülür. Hepsinin eli öpülür. Türk kadınının mahareti baş tacıdır, başımızın tacıdır.

A. Mortaş: Özellikle Ulusal Kurtuluş Savaşımızda Mustafa Kemal Atatürk’ün de Anadolu kadınına ayrı bir saygısı var. Hem ulu önderimizin hem de Ulusal Kurtuluş Savaşımıza canını kanını vermiş analarımızı rahmetle yâd ediyoruz. Mustafa Kemal, Cumhuriyeti gençlere armağan etmiş. Sevgili Şeref Taşhova da Türk gençliğine bir mesaj gönderiyor. Nasıl bir gençlik?

Ş. Taşhova: Gençlerimizin vatanına bayrağına Türklüğüne inancına bağlı yavrularımız olduğunun mutluluğunu yaşayalım. Bunları gördüğüm zaman gururlanıyorum. Hayat gençlikle başlıyor. Atatürk’ün büyüklüğü de burada; çocukluğun ve gençliğin önemini vurgulamış. Yaşlılığın bakışı gençlikte bellidir. Gençler bizim vatanına bayrağına toprağına milletine bağlı evlatlarımızdır.

A. Mortaş: Halk kültürümüze gönül vermiş âşıklık geleneğimizde çok güzel eserler üretmiş bütün âşıklarımız bütün ozanlarımız insanlığa seslenirler. İnsanlığa övgü düzerler, şiir yazarlar. Yetmiş iki millete bir nazarla bakarlar; bu Yunus’ta da böyledir Veysel’de de böyle-

dir. Sizin de bu konuda şiirlerinizin olduğunu biliyorum. Şeref Taşlıova'nın dünyasında insan ve insanlık konusunda ne dersiniz?

Ş. Taşlıova: Bir insanda eğer sevgi yoksa bir toplumda barış yoksa o toplum kurumuş bir ağaç gibidir. Onun dallarından meyve beklenemez. Biz de gönüllere bir sevgi fidanı barış fidanı dikelim. Bu da meyvelensin, meyvelerden hem biz hem de insanlık nasiplensin.

A. Mortaş: Fani dünya, bu dünya hepimiz için geçici bir sınav dünyası. Özellikle ozanlarımız, âşıklarımız ömürlerinin son yıllarında ya da yaşlandıklarında bazı nasihatler öğütler veriyorlar. Ya kendi evladına seslenerek veriyor bu öğüdü ya da herhangi bir şiirle bir nasihat niteliğinde dile getiriyor. Sevgili Taşlıova, bir anı olması geleceğe aktarılması bakımından gençlere, insanlığa, geleceğe bir nasihatınız bir vasiyetiniz var mı?

Ş. Taşlıova: Bizde bir söz vardır; kızım sana diyorum gelinim sen işit: “Asalet insanın temel taşıdır / Çalış ahlakıyla şan ver evladım / Oku emri her bir ilmin başıdır / İman cephesinden yön ver evladım.” Oğlumu önüme alarak, tüm oğullara tüm evlatlara hayatın dünyanın doğruluğun dürüstlüğün yaşamının, insancıl ölçülerin ne olduğunu söylüyorum, vasiyet olarak³.

A. Mortaş: Efenim çok teşekkür ederim. Gönlünüz kadar sıcak hanenizden çok güzel mesajlar verdiniz, şiirinizle sazınızla sözünüzle. Son olarak ne söylemek istersiniz efendim?

Ş. Taşlıova: Ben de teşekkür ediyorum, hanemize onur verdiniz. Şunu söylemek istiyorum; insanımızın uzun ömürlü olmalarını, çocuklarının eğitimlerine dikkat etmelerini, birlik ve beraberliklerini vatan sevgisiyle birlikte sürdürmelerini istiyorum ve diliyorum.

Ankara, Keçiören 2001

Notlar

- 2.Kıta:** Bir karınca gökte turna avlıyor / Örmekçler kurt peşinde havlıyor / Fare gitmiş balınayı avlıyor / Su içerken bir fil düşmüş kovaya **3.Kıta:** Zürafa teknede yağurmuş hamur / Sincap duvar yapar aslan da çamur / Leylek kaplanlara çıkarmış emir / Demiş; hemen çadır kurun ovaya **4.Kıta:** Çekirgeyi çoban tuttum koyuna / On beş metre şal istedi boyuna / Topal sinek davet etmiş köyüne / Akrep lokman olmuş çıkmış devaya **5.Kıta:** Keklik otel açmış ceylan müşteri / Baykuş gelenleri alır içeri / Geyik meddah olmuş açar hüneri / Kelebekler el kaldırmış duaya **6.Kıta:** Arifür benim bu sözümü bilen / Anlayıp içinden hissesin alan / ŞEREF bunu söyler sanmayın yalan / Tabiatı birleştirdim rüyaya (3 Ağustos 1964-Gülyüzü Köyü, Kars Çıldır)
- 2.Kıta:** Biri arı oldu birisi kovan / Biri yaralının derdine derman / Biri büyük asker büyük kumandan / Biri Anadolu biri Atatürk **3.Kıta:** Biri örnek oldu bütün cihana / Biri Türk milleti adına, ana / Biri can adadı nazlı vatana / Biri Anadolu biri Atatürk **4.Kıta:** Biri kucaklayan birisi saran / Biri aranan birisi soran / Biri kurtarılan biri kurtaran / Biri Anadolu biri Atatürk **5.Kıta:** Biri savaş yaptı bizi kurtardı / Biri bin bir türlü meyveler verdi / Biri üzerine bir devlet kurdu / Biri Anadolu biri Atatürk **6.Kıta:** Biri bize kurdu Cumhuriyeti / Biri ecdadımın yurdu cenneti / Biri bize verdi bu hürriyeti / Biri Anadolu biri Atatürk **7.Kıta:** Biri insanlığa örnekler katar / Biri bu ŞEREF'in kalbinde atar / Biri birisinin bağrında yatar / Biri Anadolu biri Atatürk.
- 2.Kıta:** Kâğıdın önünde kalem elinde / Öz Türkçe'yi güzel konuş dilinde / Vatana hizmet ek Hakk'ın yolunda / Bu ışık altında ün ver evladım **3.Kıta:** Büyük sözü nasihattir unutma / Hep aklında sakla kenara atma / Helal kazancına haramı katma / Kötülük düşünme son ver evladım **4.Kıta:** Çalışanlar çıkmış ilmin köşküne / Desinlere değil Allah aşkına / Yardımcı ol fukaraya düşküne / İlim erkân usul fen ver evladım **5.Kıta:** Bu sözüm en büyük mirastır sana / Sen de anlat her gördüğün insana / Göz koyan olursa aziz vatana / Uğruna şehit ol can ver evladım **6.Kıta:** Peygamberin methiyesi âlimle / Yakın olma fitnekârla zalimle / Etrafını iyi donat ilimle / Kurumuş damara kan ver evladım **7.Kıta:** Cehalet kör balta onun sapı yok / Çemberi yok çevresi yok çapı yok / Başarının açmadığı kapı yok / İşte bu duyguya ön ver evladım **8.Kıta:** Biricik umudum Muammer Mete / İnsanlar beşerdır işleme hata / İlkın cömert insan girer cennete / Fakir yüz isterse bin ver evladım **9.Kıta:** ŞEREF der ki çalış hareketli ol / Daima gerçekçi cesaretli ol / Ömrünle ilminle bereketli ol / Dolgun başak gibi den ver evladım (23 Şubat 1996 Ankara)

Kısa Biyografi

Âşık Şeref TAŞLIOVA

(10 Nisan 1938 / 20 Eylül 2014)

UNESCO 2008 Yılı Yaşayan İnsan Hazinesi

Onursal Bilim Doktoru

Kültür ve Turizm Bakanlığı (Sivas Devlet THM Korosu) Sanatçısı

10 Nisan 1938’de Kars’ın Çıldır ilçesine (1992’den itibaren Arpaçay’a) bağlı Gülyüzü (Pekreşen) köyünde doğdu.

İlkokuldan 1950’de mezun oldu. 1951 yılında Kars Cilavuz Köy Enstitüsü sınavlarını kazandı. Bir süre okudu ancak ağabeyinin vefatı nedeniyle devam edemedi. Köyüne dönünce, Âşık Şenlik’in oğlu Âşık Kasım’a çırak oldu.

1958-1960 yılları arasında Isparta, İzmir ve İstanbul’da askerlik görevini yerine getirdi.

TRT Kars Radyosunda 1964 yılından itibaren on yıl süreyle âşık programları hazırladı ve sundu.

Altın ve gümüş olarak 135 madalya, 145 plaket ve şilt, 180 takdir/teşekkür belgesi kazandı.

Şiirleri, derlemeleri ve çeşitli konulardaki yazıları dergilerde, kitaplarda, ansiklopedi ve antolojilerde yayımlandı. Yurt içinde olduğu gibi yurt dışında yayımlanan gazetelerde hakkında yazılar yazıldı.

Kültür Bakanlığı tarafından “**Gönül Bahçesi**” isimli bir şiir kitabı 1990 yılında yayımlandı. Prof. Dr. Fikret Türkmen, Nail Tan ve Dr. M. Mete Taşlıova tarafından hazırlanan “**Âşık Şeref Taşlıova’dan Derlenen Halk Hikâyeleri**” isimli eser Türk Dil Kurumu bünyesinde 2008 yılında basıldı. “**Âşık Şeref Taşlıova Hayatı ve Şiirleri**” isimli kitap ise Dr. Mete Taşlıova tarafından hazırlandı ve 2007 yılında Millî Eğitim Bakanlığı yayımları arasında çıktı. “**Âşık Şeref Taşlıova’nın Ezgi Repertuarı**” isimli çalışma Dr. Armağan Coşkun Elçi tarafından 2011 yılında tamamlanarak yayımlandı.

Başbakanlık tarafından 1971 yılında “sanat elçisi” olarak resmî görevlendirmeye başlayan yurt dışı icraları kırk ayrı ülkede gerçekleşti.

Türkiye ve Avrupa’da çok sayıda plak ve ses kaseti hazırladı.

1987’de kurulan Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM) kurucu üyesidir. Bu kuruluşun 1999-2010 yılları arasında Teknik Bilim Kurulu Başkanlığını yaptı.

UNESCO Somut Olmayan Kültür Miras kapsamında, Türkiye âşıklık geleneği dalında “Yaşayan İnsan Hazinesi” (2008) seçildi.

05 Haziran 2010 yılında Ardahan Üniversitesi tarafından “Âşık Şeref Taşlıova Sempozyumu” düzenlendi.

Ardahan Üniversitesi senatosu kararıyla Türk Halkbilimi alanında “Onursal Bilim Doktorası” tevcih edildi (2010).

Kültür Bakanlığı Sivas Devlet Türk Halk Müziği Korosu Sanatçısı olarak 1990 yılında başladığı görevinden, 2003 yılında yaş haddinden emekli oldu.

Şiirlerinde “*Şeref*” mahlasını kullandı. Hikmet Arif Ataman, Şah İsmail, Korkmaz İkan, Nuri Şahinoğlu ve Sadrettin Ulu çırakları arasındadır.

20 Eylül 2014 günü vefat etti. Keçiören’e bağlı tarihî Bağlum Mezarlığında toprağa verildi.